

İlgili Kanun / Madde
6356 S. STK/41
6100 S. HMK/329,368

T.C
YARGITAY
9. HUKUK DAİRESİ

Esas No. 2021/10912
Karar No. 2021/15446
Tarihi: 04.11.2021

- TOPLU İŞ SÖZLEŞMESİ YETKİ TESPİTİNE İTİRAZ DAVALARININ İVEDİLİKLE GÖRÜŞÜLMESİ GEREKEN DAVALARDAN OLDUĞU
- YETKİSİZ MAHKEMEDE İTİRAZ
- KÖTÜ NİYETLİ TEMYİZ
- İDARİ PARA CEZASI VERİLMESİNİN GEREKTİĞİ

ÖZETİ: Belirtmek gerekir ki, yetki tespiti ve toplu görüşme sürecine dair 6356 sayılı Kanun'da yer alan hükümlerin birçoğunda kesin ve düzenleyici süreler öngörülmüştür. Kanun koyucunun amacının, toplu iş sözleşmesinin en kısa sürede imzalanması ve işçilerin toplu iş sözleşmesinde kararlaştırılacak haklarına kavuşmaları olduğu gözetildiğinde, kesin ve düzenleyici süreler aracılığı ile toplu iş sözleşmesinin ivedi şekilde imzalanmasının amaçlandığı ifade edilebilir. Ayrıca yetki tespitine itirazın somut deliller veya olgulara istinaden yapılması gerektiğine dair hükmün de, aynı amacın gerçekleşmesi için düzenlendiği şüphesizdir.

Diğer taraftan, 6356 sayılı Kanun'un 43 üncü maddesinin son fıkrasında yer alan "İtiraz, karar kesinleşinceye kadar yetki işlemlerini durdurur." düzenlemesi sebebiyle de, yetki tespitine itirazın ivedi şekilde sonuçlandırılmasının öneminin açık olduğu da belirtilmelidir.

Hal böyle olmakla birlikte, ivedi şekilde sonuçlandırılması gereken yetki tespitine itiraz

istemine ilişkin somut uyuşmazlıkta, açık bir şekilde mahkemenin yetkisiz olmasına göre, davacı vekili tarafından temyiz kanun yoluna başvurulması kötünüyetlidir.

6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun “Kötünüyetle temyiz” başlıklı 368 inci maddesine göre “Temyiz talebinin kötünüyetle yapıldığı anlaşılırsa Yargıtay'ca 329 uncu madde hükümleri uygulanır.” 6100 sayılı Kanun’un 329’uncu maddesinin ikinci fıkrasına göre ise “Kötünüyet sahibi davalı veya hiçbir hakkı olmadığı hâlde dava açan taraf, bundan başka beşyüz Türk Lirasından beşbin Türk Lirasına kadar disiplin para cezası ile mahkûm edilebilir. Bu hâllere vekil sebebiyet vermiş ise disiplin para cezası vekil hakkında uygulanır.”

Bu açıklamalar karşısında İlk Derece Mahkemesi ve Bölge Adliye Mahkemesi kararı isabetli ise de, davacı vekili tarafından temyiz talebinin kötünüyetle yapıldığı anlaşıldığından, davacının 3.000,00 TL disiplin para cezasına mahkum edilmesi gerektiği açıktır.

DAVA: Taraflar arasında görülen dava sonucunda verilen kararın, temyizen incelenmesi davacı vekili tarafından istenilmekle, temyiz talebinin süresinde olduğu anlaşıldı. Dava dosyası için Tetkik Hakimi tarafından düzenlenen rapor dinlendikten sonra dosya incelendi, gereği konuşulup düşünüldü:

Y A R G I T A Y K A R A R I

Davacı İsteminin Özeti:

Davacı vekili, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Çalışma Genel Müdürlüğünün 13/02/2020 tarih, 421750 sayılı yetki tespitinin iptaline karar verilmesine talep etmiştir.

Davalı Cevabının Özeti:

Davalılar, davanın reddine karar verilmesini talep etmiştir.

İlk Derece Mahkemesi Kararının Özeti:

Mahkemece “6356 s. Kanununun Görevli Makamı düzenleyen 2/1-c maddesi ile Yetki Tespiti ve İtirazı konularını düzenleyen Toplu İş Sözleşmesi Yapılması hükümlerine göre; Toplu İş Sözleşmesi Yetki Tespiti itirazlarının İşyeri/İşletme merkezinin bulunduğu Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğünün bağlı olduğu İş Mahkemelerinde görülmesi kesin yetki kuralı ile belirlenmiştir. Huzurdaki dava konusu Yetki Tespitinin kapsamına giren davacı işyeri ... adresindedir ve Çalışma ve İş Kurumu ... İl Müdürlüğüne bağlı olup Yetkili Mahkeme, Müdürlüğün bağlı

olduğu ... İş Mahkemeleridir. Dosyaya celp edilen Ticaret sicil kayıtları ve davacı vekilinin bildirdiği adresin ... olduğu sabittir. Bu nedenle yasal mevzuat hükümleri ve Yargıtay ilamları gereği mahkememizin yetkisizliğine dair aşağıdaki şekilde hüküm tesis edilmiştir” gerekçesiyle yetkisizlik kararı verilmiştir.

İstinaf başvurusu:

İlk Derece Mahkemesinin kararına karşı davacı vekili istinaf kanun yoluna başvurmuştur.

Bölge Adliye Mahkemesi Kararının Özeti:

Bölge Adliye Mahkemesince, İlk Derece Mahkemesi kararının usul ve esas yönünden hukuka uygun olduğu gerekçesiyle istinaf başvurusunun esastan reddine karar verilmiştir.

Temyiz:

Bölge Adliye Mahkemesinin kararına karşı davacı vekili temyiz kanun yoluna başvurmuştur.

Gerekçe:

Toplu iş sözleşmesi kavramı Anayasa'nın 53 üncü maddesinde düzenlenmiştir. “Toplu iş sözleşmesi ve toplu sözleşme hakkı” başlıklı maddenin birinci fıkrasına göre “İşçiler ve işverenler, karşılıklı olarak ekonomik ve sosyal durumlarını ve çalışma şartlarını düzenlemek amacıyla toplu iş sözleşmesi yapma hakkına sahiptirler.”

Toplu iş sözleşmesi yetkisi ise, toplu iş sözleşmesi ehliyetine sahip kuruluş veya kişinin belli bir toplu iş sözleşmesi yapabilmesi için Kanunun aradığı niteliğe sahip olmasını gösterir (GÜNAY, Cevdet İlhan: İş Hukuku Yeni İş Yasaları, ... 2013, s.942).

6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu'nun “Yetki” başlıklı 41 inci maddesinin birinci fıkrasına göre “Kurulu bulunduğu işkolunda çalışan işçilerin en az yüzde birinin üyesi bulunması şartıyla işçi sendikası, toplu iş sözleşmesinin kapsamına girecek işyerinde başvuru tarihinde çalışan işçilerin yarısından fazlasının, işletmede ise yüzde kırkının kendi üyesi bulunması hâlinde bu işyeri veya işletme için toplu iş sözleşmesi yapmaya yetkilidir.”

6356 sayılı Kanun'un “Yetki İtirazı” başlıklı 43 üncü maddesinin birinci fıkrasına göre de “Kendilerine 42 nci madde uyarınca gönderilen tespit yazısını alan işçi veya işveren sendikaları veya sendika üyesi olmayan işveren; taraflardan birinin veya her ikisinin yetki şartlarına sahip olmadığı veya kendisinin bu şartları taşıdığı yolundaki itirazını, nedenlerini de göstererek yazının kendilerine tebliğ edildiği tarihten itibaren altı iş günü içinde mahkemeye yapabilir.”

6356 sayılı Kanun'un 43 üncü maddesinin üçüncü fıkrasında ise “İtiraz dilekçesinde veya ekinde somut delillerin yer almaması hâlinde itiraz incelenmeksizin reddedilir. İşçi ve üye sayılarının tespitinde maddi hata ve süreye ilişkin itirazları mahkeme altı iş günü içinde duruşma yapmaksızın kesin olarak

karara bağlar. Bunların dışındaki itirazlar için mahkeme, duruşma yaparak karar verir ve bu karar hakkında istinaf yoluna başvurulması hâlinde bölge adliye mahkemesi bir ay içinde kararını verir. Bu karara karşı temyiz yoluna başvurulması hâlinde Yargıtay bir ay içinde kesin olarak karar verir.” düzenlenmesine yer verilmiştir.

Belirtmek gerekir ki, yetki tespiti ve toplu görüşme sürecine dair 6356 sayılı Kanun’da yer alan hükümlerin bir çoğunda kesin ve düzenleyici süreler öngörülmüştür. Kanun koyucunun amacının, toplu iş sözleşmesinin en kısa sürede imzalanması ve işçilerin toplu iş sözleşmesinde kararlaştırılacak haklarına kavuşmaları olduğu gözetildiğinde, kesin ve düzenleyici süreler aracılığı ile toplu iş sözleşmesinin ivedi şekilde imzalanmasının amaçlandığı ifade edilebilir. Ayrıca yetki tespitine itirazın somut deliller veya olgulara istinaden yapılması gerektiğine dair hükmün de, aynı amacın gerçekleşmesi için düzenlendiği şüphesizdir.

Diğer taraftan, 6356 sayılı Kanun’un 43 üncü maddesinin son fıkrasında yer alan “İtiraz, karar kesinleşinceye kadar yetki işlemlerini durdurur.” düzenlemesi sebebiyle de, yetki tespitine itirazın ivedi şekilde sonuçlandırılmasının öneminin açık olduğu da belirtilmelidir.

Bu genel açıklamalar ışığında değerlendirme yapılması gerekmektedir.

Öncelikle belirtmek gerekir ki, somut uyuşmazlıkta işyeri toplu iş sözleşmesi yetki tespitine itiraz edildiğinden, 6356 sayılı Kanun’un 79 uncu ve 2 nci maddeleri gereğince kesin yetkili mahkemenin ... İş Mahkemesi olduğu açıktır. Nitekim İlk Derece Mahkemesi ve Bölge Adliye Mahkemesi kararında da bu hususlar açıklanmıştır.

Hal böyle olmakla birlikte, ivedi şekilde sonuçlandırılması gereken yetki tespitine itiraz istemine ilişkin somut uyuşmazlıkta, açık bir şekilde mahkemenin yetkisiz olmasına göre, davacı vekili tarafından temyiz kanun yoluna başvurulması kötünietlidir.

6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun “Kötünietle temyiz” başlıklı 368 inci maddesine göre “Temyiz talebinin kötünietle yapıldığı anlaşılırsa Yargıtay’ca 329 uncu madde hükümleri uygulanır.” 6100 sayılı Kanun’un 329’uncu maddesinin ikinci fıkrasına göre ise “Kötüniet sahibi davalı veya hiçbir hakkı olmadığı hâlde dava açan taraf, bundan başka beşyüz Türk Lirasından beşbin Türk Lirasına kadar disiplin para cezası ile mahkûm edilebilir. Bu hâllere vekil sebebiyet vermiş ise disiplin para cezası vekil hakkında uygulanır.”

Bu açıklamalar karşısında İlk Derece Mahkemesi ve Bölge Adliye Mahkemesi kararı isabetli ise de, davacı vekili tarafından temyiz talebinin kötünietle yapıldığı anlaşıldığından, davacının 3.000,00 TL disiplin para cezasına mahkûm edilmesi gerektiği açıktır.

Sonuç:

Tarafların karşılıklı iddia ve savunmalarına, dayandıkları belgelere,

uyuşmazlığa uygulanması gereken hukuk kuralları ile hukuki ilişkinin nitelendirilmesine, dava şartlarına, yargılama ve ispat kuralları ile temyiz olunan kararda belirtilen gerekçelere göre, davacı vekilinin yerinde bulunmayan temyiz itirazlarının reddiyle usul ve kanuna uygun Bölge Adliye Mahkemesi kararının 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 370/1. maddeleri uyarınca ONANMASINA,

6100 Sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 368'inci maddesi yollaması ile 329'uncu maddenin ikinci fıkrası gereğince davacının 3.000,00 TL disiplin para cezası ile CEZALANDIRILMASINA, para cezasının infazının İlk Derece Mahkemesince sağlanmasına, 04/11/2021 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.